

Segona prova. Part A: prova pràctica

Resolució EDU/17/2020, de 13 de gener, de convocatòria de concurs oposició de per a l'ingrés i accés a la funció pública docent i adquisició de noves especialitats.

Cos: Professors d'ensenyament secundari

Especialitat: Dibuix

SUPÒSIT 1

Context

Sou docent de Batxillerat, de la modalitat d'Arts, i impartiu les matèries de Dibuix Tècnic, Disseny i Fonaments de les arts de 2n curs. Es proposa l'experimentació a partir d'una forma obtinguda de la intersecció d'altres dues però des d'un entorn geomètric i donant continuïtat a l'exercici interrelacionant-lo amb la matèria de Disseny. Es vol crear una forma susceptible d'evolucionar i de ser representada volumètricament en un entorn. Concretem les principals finalitats:

- Dissenyar una activitat que contingui elements propis del nivell de les proves d'accés a la Universitat, però que alhora amplii el nivell i els procediments.
- Fer un exercici d'interpretació de la forma buida (secció).
- Passar d'un sistema de representació a un altre.
- Realitzar un exercici de Disseny a partir d'uns condicionants estilístics propis de la Història de l'Art.
- Establir una connexió entre matèries que permeti el desenvolupament aplicat de l'activitat.

Qüestions prèvies

Per començar la proposta de l'exercici pràctic partim de les dades gràfiques següents:

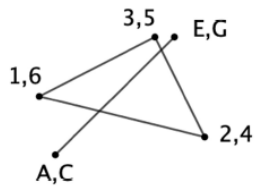
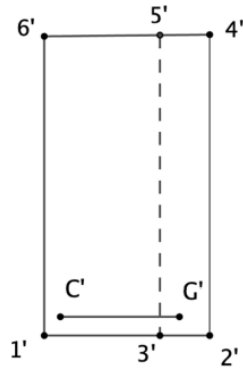
- Prisma recte de bases triangulars.
- Representació de l'aresta d'un cub situat de forma obliqua respecte dels plans de projecció, amb la diagonal de la cara (d) vertical.

Et proposem resoldre l'exercici i fer-lo evolucionar cap a un vessant que connecti els àmbits del Disseny amb la Història de l'Art.

L'exercici consta de dues parts bàsiques:

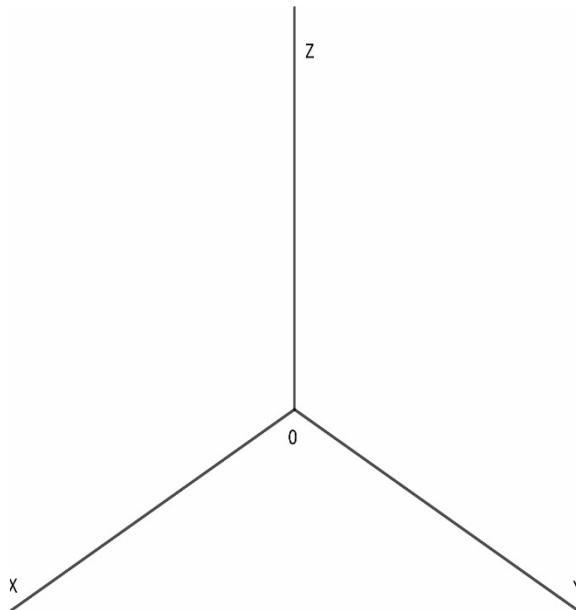
- 1. Resol el problema de dibuix en sistema dièdric al mateix full de les dades, seguint els procediments següents (*al primer full de dades*):
 - Completeu les projeccions vertical i horitzontal de les dues figures, diferenciant les arestes vistes i ocultes.
 - Trobeu la intersecció de les dues figures, diferenciant les parts vistes i ocultes. Feu visibles les interseccions amb color.

- La part comuna a les dues figures és la secció. Dibuixeu la figura de la secció convertint el buit en ple. Representeu-la en projecció vertical separada i a la dreta del conjunt.

- 2. Sistema axonomètric isomètric (al segon full de dades):

- Dibuixeu la figura/volum resultant de la secció en sistema axonomètric isomètric sense reduccions. Per situar la figura, cal tenir en compte que l'origen de les traces és al vèrtex del cub més proper al pla vertical de la projecció dièdrica horitzontal.

- 3. Aprofitem el dibuix axonomètric per a expandir l'espai de representació més enllà dels eixos i contextualitzar la figura representada en un entorn de dibuix paral·lel:
 - Considerant la figura com a escultura, construïu un entorn d'espai exterior i interior inspirat en l'art japonès *d'artistes com ara Hokusai Katsushika, Utagawa Hiroshige, Torii Kiyonaga, Katsushika Hokusai*, que va influir en l'art contemporani dels segles XIX i XX (com per exemple la pintura Postimpressionista o l'arquitectura modernista de Mackintosh) i que estableix relacions entre l'exterior i l'interior (com a l'arquitectura de Mies van der Rohe).
 - Caldrà representar aquest ambient incloent una figura humana integrada en alguna part de l'espai.
 - Es dibuixarà amb llapis i llapis de colors, amb una representació naturalista de la forma, la il·luminació i les qualitats del color.

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Expliqueu el desenvolupament d'una sessió amb els alumnes: activitats d'aprenentatge, participació de tots els alumnes, la gestió dels grups de treball.
- 2. Explíciteu els aprenentatges competencials que preveieu que preveieu que els alumnes adquiriran en aquesta sessió.
- 3. Indiqueu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.

SUPÒSIT 2

Context

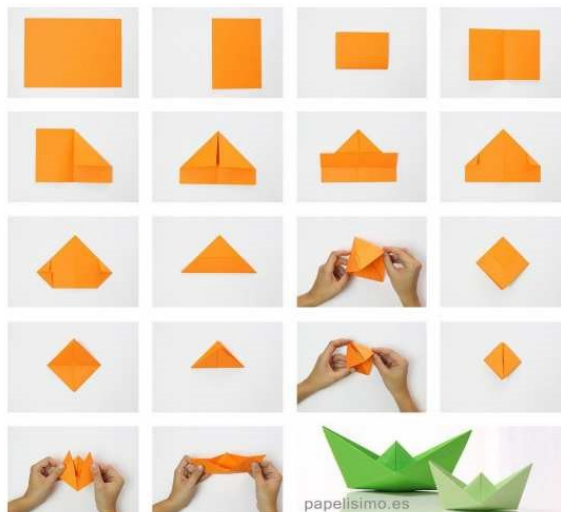
Sou docent de la matèria de Dibuix Artístic de 2n de batxillerat d'un grup de 30 alumnes de la modalitat d'arts. El curs passat 2/3 dels alumnes del grup van cursar la matèria de Dibuix Tècnic I, però enguany només la meitat dels alumnes fan la matèria de Dibuix Tècnic II.

S'està acabant el 2n trimestre i els professors de les matèries de Fonaments de les Arts II, Disseny i Cultura Audiovisual II, que cursen tots els alumnes del grup, han decidit plantejar un exercici resum i interdisciplinari que heu de liderar des de la matèria de Dibuix Artístic II.

El projecte consisteix a redissenyar un objecte per crear una instal·lació artística a partir de la interpretació imaginativa i/o la transformació, deformació o variació de les formes donades.

Qüestions prèvies

- 1. Sovint, la representació gràfica i el dibuix necessiten l'establiment de vincles entre el dibuix científic i el dibuix artístic per arribar a la recerca creativa de les representacions gràfiques. Donades les instruccions de muntatge i una imatge d'un vaixell de paper, dibuixeu en un DIN A3, en sistema dièdric i amb correcció tècnica la planta, l'alçat i un perfil de l'objecte. La base del vaixell és un rombe amb una diagonal de 80 mm i un valor de costat de 45 mm. La distància entre els vèrtexs que defineixen la proa i la popa és de 140 mm i, juntament amb el vèrtex del cos central del vaixell, es troben a 70 mm d'altura. Els punts centrals de babord i estribord, a una altura de 30 mm, estan separats entre si 100 mm. La diagonal donada del rombe de la base és paral·lela a l'eix virtual que uneix la proa i la popa. La representació dièdrica ha d'estar acompanyada de diferents croquis i esbossos (un mínim de 5) a mà alçada, que facin una descripció de la proposta constructiva del vaixell a partir de cossos geomètrics d'arestes reals o virtuals que s'intersequen, es juxtaposen o són seccionats, i que donen com a resultat l'estructura volumètrica de l'objecte. Un d'aquests croquis a mà alçada ha de ser una representació amb esquemes volumètrics "explosionats" dels diferents cossos que configuren el vaixell de paper.

- 2. A partir de les vistes dièdriques dibuixeu amb correcció tècnica en un segon DIN A3 una axonometria isomètrica de l'objecte. La representació axonomètrica ha de ser a escala 1:1 en relació a la representació dièdrica, però no cal indicar-la ni acotar les mesures. La línia virtual que uneix la proa i la popa del vaixell ha de ser paral·lela a un dels plans verticals de l'axonometria. La base del vaixell està col·locada en un pla inclinat de 15° en relació al pla horitzontal de l'axonometria isomètrica.
- 3. El Vitra Design Museum, dissenyat per l'arquitecte Frank Gehry l'any 1989, organitza una exposició de papiroflèxia titulada "De la bidimensió a la tridimensionalitat". El comissariat de l'exposició ha decidit dissenyar una peça escultòrica que prengui com a referència l'obra d'artistes com Claes Oldenburg, Jaume Plensa o Richard Serra, i que dialogui amb l'edifici de Frank Gehry. L'objecte escollit és el vaixell de papiroflèxia.

En un format de paper DIN A3, representeu tres punts de vista en esbós avançat d'una proposta d'instal·lació a l'exterior del museu, on l'objecte es converteixi en una imatge de gran càrrega visual, emotivitat, seducció i plena d'aspectes iconogràfics, simbòlics i sígnics amb el contingut de l'exposició. A les imatges han d'aparèixer el Museu Vitra, el vaixell i una referència a l'escala humana.

Vitra Design Museum (1989), Frank Gehry

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Descriu detalladament el desenvolupament d'una sessió de dibuix que abordi el tema de la representació gràfica d'un espai exterior (entorn del museu Vitra) amb la incorporació d'un nou objecte (vaixell de paper), incidint en la resolució i construcció del vaixell en els sistemes de representació dièdric i axonomètric. Considereu els aspectes emotius, imaginatius i simbòlics per a alumnes de 2n de batxillerat, tenint en compte les activitats d'aprenentatge, l'organització i les activitats dels alumnes, així com les estratègies per garantir la participació de tot l'alumnat.
- 2. Concreteu els aprenentatges competencials que preveieu que adquireixin els alumnes en aquesta sessió, així com els continguts i procediments d'altres matèries que participen dels aprenentatges proposats.
- 3. Indiqueu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.

SUPÒSIT 3

Context

Com a docent de la matèria optativa de quart d'ESO d'educació visual i plàstica, teniu un grup de 18 alumnes, 10 dels quals té previst fer el batxillerat de la modalitat d'arts i 2 el batxillerat de la modalitat d'Humanitats i ciències socials. La resta encara no ho ha decidit.

Comencem el 2n trimestre i es vol realitzar una proposta que acabi amb una exposició al mes de juny, en el vestíbul d'entrada de l'institut, on hi ha un espai on es mostren treballs dels alumnes. La tesi de la exposició serà "Aïllats en un món connectat", el fil conductor serà el dodecàedre. El treball es farà en grups de 3 alumnes que construiran un o diversos dodecàedres, amb la mida i el material que decideixin, que seran intervinguts lliurement a partir de la tesi de l'exposició. Cada peça disposarà d'un full de sala, elaborat pels alumnes, amb un text que comentí l'obra. En els fulls de sala, cartells anunciant l'exposició, difusió en el web del centre, etc. apareixerà un dodecàedre que unifiqui tota la proposta.

Qüestions prèvies

- 1. Dibuixeu en un DIN A3, en sistema dièdric i amb correcció tècnica, la planta i l'alçat d'un dodecàedre que tingui una cara sobre el pla horitzontal. Una aresta serà paral·lela a la LT i mesurarà 50 mm. A partir de les vistes dièdriques dibuixeu amb correcció tècnica en un full DIN A3, el desplegament del dodecàedre mantenint les cares laterals unides entre elles, afegint les pestanyes necessàries per poder-ho muntar.
- 2. La solitud i l'aïllament han estat temes freqüentment tractats en la història de l'art, penseu alguna referència (artista, moviment artístic, tendència cultural...) que us permeti elaborar un exemple de proposta expositiva i feu un esbós a mà alçada en un DIN A3 en què es vegi aquesta proposta expositiva emprant un o diversos dodecàedres, disposats en una sala. La peça pot estar directament sobre el terra, en una paret, sobre una taula, etc. Al costat de la peça dibuixarem una persona que ens permeti determinar de forma aproximada la mida de la peça. El dibuix ha de ser en perspectiva cònica, podeu emprar qualsevol tècnica seca, en color o en blanc i negre.
- 3. Redacteu, en el mateix full on heu fet la perspectiva cònica, una breu ressenya comentant la referència que heu emprat per fer la vostra proposta expositiva. Indiqueu la possibilitat d'incloure en la mateixa llengüatges audiovisuals com ara so, projeccions, llums, etc.

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Descriviu el desenvolupament d'una sessió amb els alumnes: activitats d'aprenentatge, participació de tots els alumnes, gestió dels grups de treball. Concreteu la temporització de la proposta.
- 2. Expliciteu els aprenentatges competencials que preveieu que adquireixin els alumnes al llarg de la sessió.
- 3. Indiqueu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.

SUPÒSIT 1 ALTERNATIU

Context

Com a docent de les matèries de modalitat de primer de Batxillerat de la Modalitat d'Arts, teniu un grup de 28 alumnes. Tots ells comparteixen la comuna d'opció: Fonaments de les Arts així com les matèries de modalitat de Dibuix Artístic i Dibuix Tècnic, essent variable la matèria específica.

Comença el 3r trimestre i com a exercici transversal es vol portar a terme una proposta interdisciplinària que englobi coneixements de les tres matèries.

El plantejament gira en torn de la idea de reflexionar sobre que pot aportar l'Art en aquest període de Nova Normalitat amb el lema: **Nova NormalitArt**.

Es conclourà l'experiència amb una exposició al final de curs al Centre Cultural del barri, que disposa d'una sala cúbica de 6 metres en totes les seves dimensions.

L'element vertebrador serà un element escultural prenent com a base l'icosàedre, al que es podran afegir, buidar i/o truncar les parts que es considerin. Es concretarà el projecte, amb una perspectiva cònica de l'escultura en el seu context.

Per fer la proposta, cal tenir en compte que l'alçada de l'element escultòric mesurarà 2 metres d'alçada i que els materials i la tècnica emprada a la perspectiva seran lliures a partir del lema de l'exposició.

Per cada projecte s'elaborarà una presentació digital, justificant i comentant l'obra així com els referents artístics utilitzats que s'han treballat en les diferents matèries.

Qüestions prèvies

- 1. Dibuixeu en un DIN A3, en sistema dièdric i amb correcció tècnica, la planta i l'alçat d'un icosaèdre amb arestes que mesurin 50 mm i que tingui una diagonal principal perpendicular al pla horitzontal i dues arestes horitzontals paral·leles a la LT. A partir de les vistes dièdriques dibuixeu amb correcció tècnica en un full DIN A3, el desplegament de l'icosàedre mantenint les cares laterals unides entre elles, afegint pestanyes on calgui per poder-ho muntar.
- 2. Ens trobem en un moment d'incertesa, d'abatiment social i de por generalitzada, que essent nou per a nosaltres, ha estat una situació molt freqüent en el passat que ha influït tant a artistes individuals com a moviments artístics. Utilitzeu creativament alguna d'aquestes referències artístiques per fer una proposta escultòrica a partir de l'icosàedre al que podreu afegir, buidar o truncar les parts que considereu. Caldrà concretar la idea en perspectiva cònica a ma alçada en un DIN A3, utilitzant qualsevol tècnica seca, en

color o en blanc i negre. Cal situar l'escultura en la sala cúbica descrita anteriorment tenint cura en preservar la proporció de la proposta que s'acompanyarà de dues figures humanes de diferent gènere, per tal de poder veure també diferents possibilitats d'interacció.

- 3. Indiqueu, en el mateix full on heu fet la perspectiva cònica, les referències que heu utilitzat per fer la vostra proposta indicant com utilitzaríeu de manera creativa el llenguatge audiovisual en la presentació i en la concreció de la solució, incidint en el paper que penseu que pot jugar l'Art (**Nova NormalitArt**) en aquest període.

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Descriviu el desenvolupament d'una sessió de 2 hores amb els alumnes, incidint en com pot ajudar l'Art a afrontar el reptes que ens planteja la Nova Normalitat: activitats d'aprenentatge, participació de tots els alumnes, l'organització i gestió dels grups de treball i dels recursos materials.
- 2. Expliciteu els aprenentatges competencials que preveieu que adquireixin els alumnes al llarg de la sessió.
- 3. Indiqueu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.

SUPÒSIT 2 ALTERNATIU

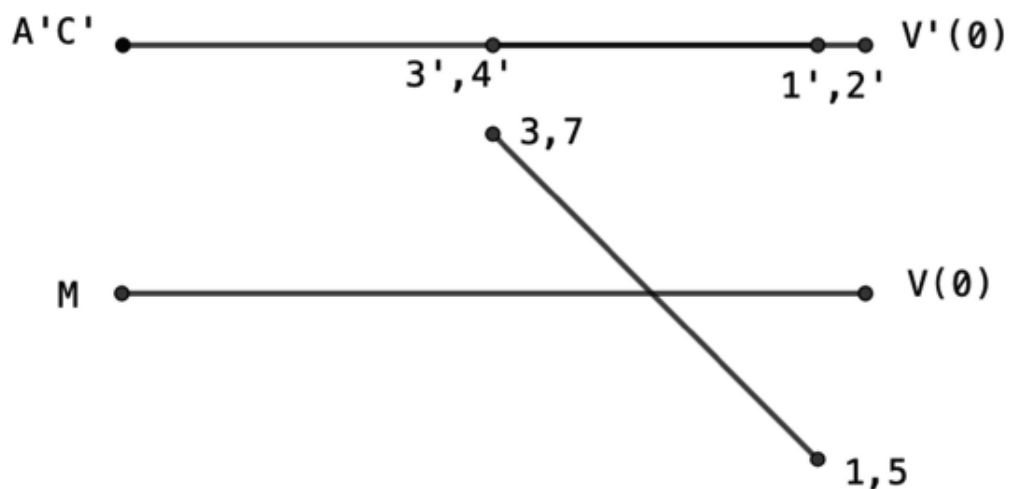
Context

Sou docent de batxillerat, i impartiu la matèria de Dibuix Tècnic. Es proposa la resolució de la construcció d'un conjunt de dues figures en sistema dièdric directe a partir de les dades inicials, la seva representació tècnica en sistema cònic, i la creació d'un entorn, on inserir les dues figures, amb procediments grafico-tècnics i artístics, atenent els procediments de la perspectiva cònica.

Qüestions prèvies

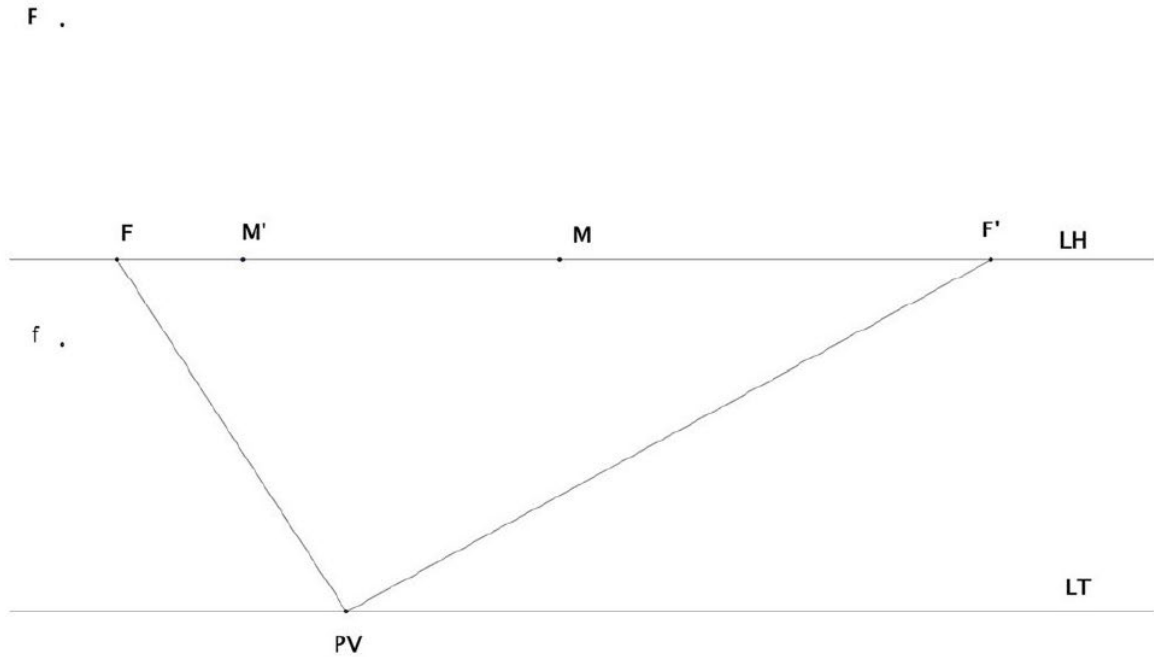
Per començar la proposta d'exercici pràctic tenim les dades gràfiques següents:

- 1. FULL 1. DIN A-3. Construcció dièdrica:

Representeu amb correcció gràfica la piràmide i el cub donats per les dades dibuixades i atenent a:

- Base de la piràmide: ABC.
 - Aresta AC de la piràmide perpendicular al PV i d'igual magnitud que l'aresta del cub.
 - V: vèrtex de la piràmide.
 - Aresta VB de la piràmide perpendicular al PH.
 - hv: altura del triangle que forma la cara AVC de la piràmide, en veritable magnitud.
- 2. FULL 2. DIN A-3. Dibuix en perspectiva obliqua:

- Representeu les dues figures construïdes prèviament en sistema dièdric, a partir de les dades dibuixades. Situeu el punt A de la piràmide coincident amb el punt PV. Utilitzeu els punts mètrics M,M' per a realitzar la construcció.
- Trobeu les ombres de les dues figures a partir dels punts F,f.
- Representeu un entorn al voltant de les figures que contingui elements i espais naturals, persones i alguns elements arquitectònics. Feu aquesta part amb el màxim realisme pel que fa a la forma i la llum (es pot utilitzar també color).

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Descriviu el desenvolupament d'una sessió amb els alumnes: activitats d'aprenentatge, participació de tots els alumnes, gestió dels grups de treball.
- 2. Expliciteu els aprenentatges competencials que preveieu que adquireixin en aquesta sessió.
- 3. Indiqueu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.

SUPÒSIT 3 ALTERNATIU

Context

Com a docent de la matèria optativa d'educació visual i plàstica de 4t d'ESO, teniu 21 alumnes, alguns d'ells han triat la matèria perquè volen fer el Batxillerat Artístic, d'altres han triat aquesta optativa en 2ª opció. Hi ha dos alumnes NESE (TDAH)

Som al 3r trimestre i s'han començat a treballar continguts relacionats amb l'ús de la representació d'objectes a través de vistes dièdriques, perspectives axonomètriques i cèniques intuïtives.

Es vol realitzar una última proposta que englobi continguts i que tingui una relació explícita amb l'oferta cultural de la ciutat de Barcelona.

Es proposa dissenyar un objecte quotidià en context amb l'exposició '**Objectes de disseny: surrealisme i disseny 1924-2020**' que s'ha realitzat al Caixaforum de Barcelona aquest any 2020.

(1) Imatge d'una de les sales d'exposició. (2) Fotografia exposada, obra de Dan Tobin Smith, *A Matter of Perspective (Una qüestió de perspectiva)*, publicat a *Wallpaper*, núm. 69, juny de 2004, muntatge de Lyndsay Milne McLeod. Copyright Dan Tobin Smith

Qüestions prèvies

Els objectes quotidians que tenim a casa són resultat d'un procés de disseny. Molts d'ells parteixen de la transformació de formes geomètriques bàsiques. Et proposem un treball a partir **d'una cadira**.

- 1. En un DIN A3, dibuixeu una cadira **en sistema dièdric** (planta, alçat i un perfil) **amb correcció tècnica** sense acotar i amb línies vistes i ocultes. El respall de la cadira té una inclinació de 75° respecte al PH i una alçada de 35 cm respecte al seient.

L'altura total de la cadira és de 80 cm.

Dibuixeu la mateixa cadira **en perspectiva axonomètrica** fent que es visualitzi i s'entengui bé el seu volum.

Feu ús dels recursos que ens ofereix el dibuix per explicar els volums: talls i seccions. Els dos dibuixos han de cabre en el mateix DIN-A3. Ordeneu l'espai fent que els elements quedin ben distribuïts.

- 2. En un altre DIN A3, dibuixeu un espai imaginari inspirat en el Surrealisme. Feu ús de la **perspectiva c nica intuïtiva**. En aquest espai situeu diferents elements i **la cadira** de l'exercici anterior **transformada** segons els trets característics d'autors surrealistes com: Roberto Matta, que va dissenyar la cadira *MAGriTTA*, (un homenatge a René Magritte) el 1970, Man Ray o Salvador Dalí.

Que s'entengui la perspectiva de l'espai i s'identifiqui la cadira transformada. Situeu un personatge mirant l'escena.

- 3. En un full DIN A4 (màxim 250 paraules). Argumenteu la proposta incorporant reflexions en relació al moviment Surrealista i les seves intencions. Incorporeu referències bibliogràfiques del moviment en relació amb diferents àmbits artístics:

cinema, fotografia, pintura, escultura, arquitectura o d'altres.

Elaboració d'una situació d'aprenentatge

- 1. Descriviu el desenvolupament d'una sessió amb els alumnes: les activitats d'aprenentatge, l'organització i temporització, així com les estratègies per garantir la participació de tot l'alumnat.
- 2. Expliciteu els aprenentatges competencials que preveieu que adquireixin els alumnes en aquesta sessió.
- 3. Concreteu els elements relacionats amb l'avaluació dels aprenentatges previstos a la sessió.